

II.

„Bah! Die kranten!” roept de man bij den haard, en hij geeuwt en rekt zich, en port het vuur weder op. „Wat een werk, zoo'n ding dagelijks vol te moeten schrijven! Wat een wereld, om dagelijks voor die vulling de laffe, onbeteekenende materie op te leveren! Wat een menschdom, om dagelijks zoo'n ding te willen lezen!”

Hij ziet de vrouw aan; doch zijne schampere verzuchting vindt bij haar geen weerklank. Dan, als hij de sporen der tranen op hare wangen ontwaart, maakt hij een gemelijk gebaar en voegt haar toe:

„Wat nú weer? — Tranen? — Wat scheelt je, Martha?”

Zij schudt het hoofd en wischt hare oogen af.

„Ga toch zitten! Blijf daar niet den ganschen avond als de versteende misère bij dat ijskoude venster staan! Doe wat. Lees wat. Hier ligt een gansche stapel van de nieuwste Sinterklaas-romans. Licht vin-je er iets in, wat je boeien kan: — eene historie van twee die elkaar kregen — of, interessanter nog, van een paar die elkaar niet kregen!”

Zij blijft waar zij is.

„Je verveelt je hier? — Ja, natuurlijk — dat heb ik wel voorzien, toen je er op aandrang om in dit uilennest te overwinteren... Wil je naar de stad terug? — Goed! Je hebt maar een woord te spreken. Je hadt er genoeg van, zeide je — van de ijdelheid der wereld. Je wilde eens weg zijn uit de menschen — je wilde eenzaamheid, landelijkheid, huiselijkheid — of wat was 't? — Maar ik wist wel beter, ha!... Nu, wil je terug — mij wèl. Mij is 't overal hetzelfde, zooals je weet, — overal hetzelfde. Als ik mijne rust maar heb, en — en geen tranen, als ik je bidden mag! God, neen”, — valt hij wrevelig uit — „geen tranen — en geen scènes — en geen houdingen van treurspelheldinnen!... Zeg op — zullen wij morgen van hier vertrekken?”

Geen antwoord, dan een hoofdschudden.

„Komaan”, herneemt hij zachter — „kom hier bij mij zitten, en laat ons eene partij schaken. Dat zal ons den avond opkorten, tot het — ah!” — hij geeuwt — „weer tijd geworden is om met goed fatsoen naar bed te kunnen gaan.”

Reeds heeft hij het schaaktafeltje aangeschoven en de stukken opgesteld. Zij wil niet weigeren. Zij neemt plaats tegenover hem en doet werktuigelijk den eersten zet. Doch hare oogen blijven gesluierd, en haar brein — anders zoo vaardig bij dit spel — blijft beneveld. Zij staroogt op het bord, de figuren dubbel ziende. Hare gedachten zijn elders — ver weg — verloren in een eersten donkeren herfstavond, toen hij haar begon in te wijden in de geheimen van dit tijdverdrijf, omdat — — ja ja, dat was het wel geweest! — omdat toen reeds, na zes maanden reeds, de tijd hem lang bij haar begon te vallen, en de woorden tusschen hen beiden — ach, de lieve, innige, nietszeggende, alles-zeggende woorden van voorheen — kariger begonnen